

J.J. Pérez Benlloch, el periodista maleït

“M'autocensure més que amb Franco”

J.J. Pérez Benlloch (Moixent, 1936), periodista de raça. Ha dirigit els primers intents de premsa progressista a València i ha promogut papers i secrecions d'adrenalina. Ara duu la marca dels proscrius, però quan passarà a millor vida serà objecte de tesis i homenatges. Una broma.

Leixida del *Levante* els di-
lluns ha con-
vulsat aquesta ciutat, ¿no?

—El *Levante* té, en la meua opinió, una fita, que és superar *Las Provincias*; no tant per servei al país com per assolir unes finalitats econòmiques.

—¿És una batalla entre dos diaris?

—És una batalla entre tots per un mercat de lectors estret. Hi ha un sostre que és la suma de tots els lectors que en aquest moment compren diaris —que en compren, no que en llegeixen—; és, per tant, un mercat molt inelàstic i cada expansió d'un mitjà comporta l'encolliment de l'altre. La guerra del *Levante* contra *Las Provincias*, des del meu punt de vista, és una guerra absurda, perquè *Las Provincias* té una clientela molt fidel, per raons que no tenen res a veure amb la professió ni els lectors. Ara bé, caldria saber per què la premsa de València no havia fet aquesta maniobra molts anys abans. Resulta un poc ridícul, encara que siga el diari on jo escric, que ara faça publicitat d'"el únic periódico con cuatro ediciones", perquè *La Verdad* de Múrcia ho està fent fa 20 anys; i no quatre, sis edicions.

—S'ha dit que la principal víctima, *La Hoja del Lunes*, es convertirà en diari.

—Ara hi anem. Hi ha en primer lloc una lluita del *Levante* contra *Las Provincias*; *Levante* té un pla d'expansió i el porta endavant, caiga qui caiga. De moment ha caigut l'edició de *Mediterráneo* de Castelló a València, que era un somiatruites, perquè s'ha plantejat molt poc professionalment, amb molt de voluntarisme, per gent que no té ni idea de la història, amb un pressupost molt retallat, ... El plantejament era absurd: si venem a València 5.000 exemplars, ja hem assolit la finalitat. Això és absurd. No tenien diners ni redactors. Ni idees. Només tenien el projecte d'eixir a València.

Efectivament, *La Hoja del Lunes* s'ha quedat entre l'espasa i la paret. *La Hoja*

no sols és que era un anacronisme periodístic, sinó que no tenia futur. Ara volen improvisar un futur: o bé mantenir-la amb una difusió rendible, cosa que s'ha demostrat impossible perquè les vendes han disminuït considerablement —és lògic i just perquè el producte és una autèntica merda—, o bé constituir-la en diari. Si hi haguera diners, podrien gastar-se'ls, però com que no n'hi ha, no poden. Aleshores es pensa en una societat mixta amb participació de capital privat, no se sap d'on. Potser del PP, potser és una maniobra d'Iñaki Zaragieta, que és un home del PP i assessor de Pedro Agramunt, ... I traure un diari que, naturalment, no té cap futur perquè el que volen és compensar el suport que *Las Provincias* dona a Unió Valenciana fent un diari per al PP. El més interessant és el que puga fer el Grupo Z, que replega informació per veure què pot fer amb els tallers de *La Hoja*, o altres grups, fins i tot estrangers, que pensen en València no tant com un mercat periodístic, sinó com un mercat de difusió de productes publicitaris. València no té lectors però té un excel·lent mercat publicitari, que molt poc esforç justifica la inversió.

Ara: el que hauria de passar és que vinguera una empresa amb solvència econòmica i fera una inversió per a una fórmula periodística diferent a les de *Las Provincias* i *Levante*. Imagina't *El Periódico de Catalunya* fet ací. Un periódic divertit, animat, millor informat, amb millors professionals que li pegaria un mos important als diaris locals.

—¿De què peca la premsa valenciana?

—De provincianisme vergonyós. Jo escric en un diari que mai opina sobre què passa en l'estat Espanyol ni Europa.

—¿Per què és impossible l'existència d'un diari per a tot el País Valencià?

—La resposta és, desgraciadament, massa fàcil. Hi ha unes fronteres per a la difusió de premsa: Castelló, pel nord, i Xàbia pel sud. La resta és mercat de Ma-

drid o Barcelona o del sud. No és un mercat que s'haja treballat mai, tampoc era rendible ni la distribució funcionava. Quan van fer l'autopista pensàvem que la premsa podria ser tal cosa i tal altra, però no ha quallat. És un país molt fragmentat, amb uns mercats molt insuficients. D'altra banda, el periodisme d'Alacant, durant molts anys, ha estat més dinàmic que el de València, perquè hi ha hagut menys pressions socials i menys lobbys damunt la premsa: a Alacant no hi ha Lizondos ni un PSOE potent... I la premsa sempre ha estat més liberal.

—¿És cert que li havien ofert la direcció de *La Hoja*?

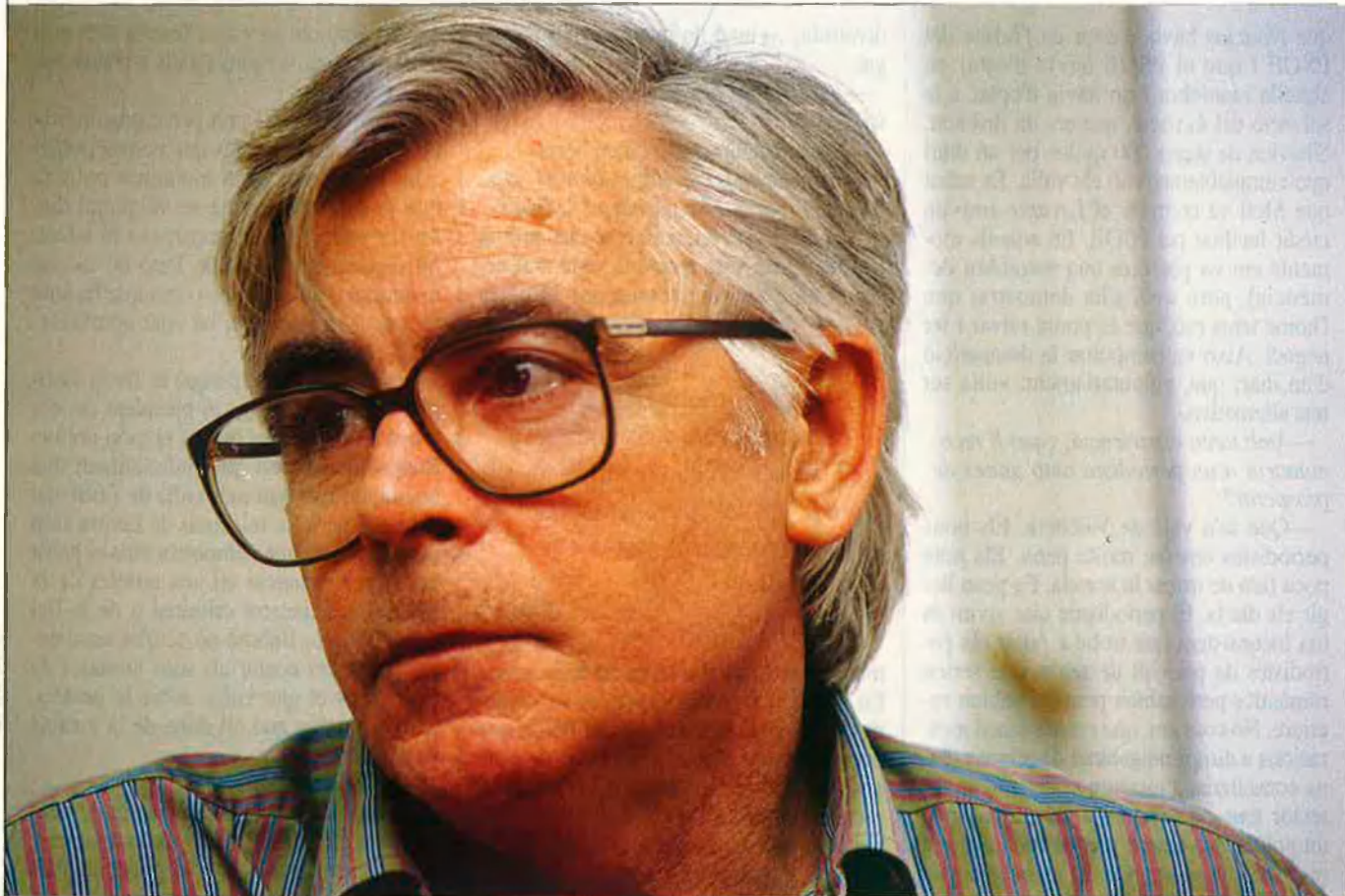
—Nooo, va ser una suggerència d'un directiu, però ja li vaig dir que això era impossible. Primer, perquè el director actual tenia ganes de ser director, i després, perquè en l'Associació de la Premsa sempre ha imperat un esperit conservador.

—¿Vostè ha descartat tornar a dirigir?

—No: jo he descartat tornar a treballar en un mitjà de comunicació. Molt més modest.

—¿I això?

—Perquè jo conec unes trajectòries professionals en aquesta ciutat. Vaig viure de prop l'última etapa de la vida de Martí Domínguez, que va ser un gran periodista de dretes, encara que jo ja no sé què vol dir ser de dretes, perquè a Martí Domínguez no el deixarien ni estar en el PSOE per massa revolucionari. He vist l'evolució i la peripècia de Vicent Ventura i alguns altres excel·lents periodistes. Aquesta ciutat accepta un grau de conflictivitat, que no està legalment establert ni hi ha un barem que diga on es pot arribar, però que hi és. I quan el passes, ets un maleït. Molts pensàvem que quan guanyaria el PSOE, canviaria el panorama, però desgraciadament és igual o pitjor. Jo, ara mateix, m'autocensure més que amb Franco. En l'època de la dictadura sempre intentaves fer un pas endavant, perquè sabies que si et tiraven d'un lloc, sempre n'hi

"Amadeu Fabregat, a través del seu model televisiu, és el primer aliat del lizondisme. Avui TVV ha perdut la seua justificació".

RAFA GIL.

hauria un altre on t'esperaven. Ara, en canvi, a cada article he de fer un pas enre, perquè si em despatxen de la tribuna que tinc, ja no en tindrè una altra.

—*En certa ocasió vostè va dir que tenia imatge de fracassat.*

—Home, imatge, no. És allò de "¿Vostè té complex d'inferioritat? No, vostè és un inferior". En la societat, les categories estan molt clares: un tio que intenta fer tres diaris i els tres se'n van a fer punyetes és un fracassat.

—*¿A fer punyetes per culpa seua?*

—Clar que no. No sóc ni tan important ni tan fort com per a carregar-me tres diaris, com tampoc vaig ser tan fort com per a fer-los.

—*¿I qui el va ajudar a carregar-se'ls?*

—El PSOE, l'estupidesa del PSOE. El *Diario de Valencia* va nèixer com un projecte molt voluntarista, amb un capital subscrit de 60 milions de pessetes que, al mes e funcionar, només se n'havien desembutxacat 16. ¿Qui havia pagat? El petit accionista: el tio que havia comprat una o dues accions de 10.000 peles. El gran accionista, que tampoc era tan gran i era del consell d'administració, no havia posat ni una pesseta. Era un diari per a co-

mençar a rodar. Havíem previst arribar a consolidar 15.000 exemplar de venda, que no era cap cosa de l'altre món perquè estàvem pels 9.000 o 11.000, però la necessitat econòmica ens va ofegar des del primer. Al consell d'administració teníem el PSOE, amics del PSOE, la gent més liberal del PSOE, com Manuel Sánchez Ayuso, els germans Antonio i Carlos Rico, Tarazona i, darrere d'ells, la maquinària burocràtica del partit. Jo recorde que vaig encertar què passaria amb el diari el dia que em van prohibir publicar Vicent Ventura més d'una volta al mes. Això no m'havia passat ni en el franquisme, on vaig fer revistes i promovia papers. La segona acusació, i definitiva, és que el diari era marcadament nacionalista i d'esqueres. I l'única cosa que era és lleugerament progressista. La veritat és que el PSOE sabia que si jo era el director, ells no podrien manipular el diari. Ni ells ni Jiménez de Laiglesia i els quatre burgesos del consell d'administració.

I es van crear dues línies. La que encapçalava jo, que era la d'avançar sense presses, i una altra que tenia pretensions de gran empresa. Van portar un gerent d'UGT de Madrid que va fer un projecte

megalomànic, ambiciós, d'un gran diari: suplementos a color, eixir els dilluns, 80 membres en la plantilla, nova rotativa, nous locals,... I me'n van despatxar perquè em vaig negar que el gerent marcara la línia editorial.

—*I després, Noticias al día.*

—Allò va ser una història compartida entre Juan Gabriel Cort i jo. Els dos teníem molt clar que, acabat el *Diario de Valencia*, havia quedat una infraestructura utilitzable i podíem traure un diari amb la mateixa fórmula: una via modesta. Però aquesta volta la perspectiva era fer un diari pont fins que desapareguera el *Levante*, que com a premsa del Movimiento estava condemnat a mort. I no estava mal pensat, perquè si resistíem, ens quedaríem el segon diari de la ciutat. I per aquesta oportunitat teníem molts diners en perspectiva, encara que ni Cort, com a editor, ni jo, com a director, no ens l'haguérem quedat. Però *Noticias* hauria quedat com el diari liberal de la ciutat, tal com ho és avui el *Levante*, que no ho és per vocació, sinó per ubicació.

Allò tenia un caire tan bo que fins i tot algun socialista com Manolo Rivas, avui home en desgràcia, ho veia clar. Veia clar

que *Noticias* havia d'estar en l'òrbita del PSOE i que el PSOE havia d'estar en aquella maniobra i no havia d'optar a la salvació del *Levante*, que era un disbarat. S'havien de pagar 600 quilos per un diari que comptablement no els valia. Es sabut que Moll va comprar el *Levante* amb un crèdit facilitat pel PSOE. En aquells moments em va parèixer una maniobra demencial, però avui s'ha demostrat que l'home tenia raó, que es podia salvar i fer negoci. Això va comportar la desaparició d'un diari que, voluntàriament, volia ser una alternativa.

—Amb tanta experiència, ¿què li recomanaria a un periodista amb ganes de prosperar?

—Que se'n vaja de València. Els nous periodistes em fan molta pena. Els note poca fam de trobar la notícia. Fa pena llegir els diaris. El periodisme que vivim és tan inconsistent que trobe a faltar els periodistes de principi de segle, que serien romàntics però sabien pensar i sabien escriure. No com ara, que només tenen aspiracions a dirigir un gabinet de premsa d'una conselleria, a escriure al dictat d'un director *tonto*, a vendre's a un empresari o un polític. No entenc perquè trien aquesta professió, ja se sap que ací no es guanyen calés sinó antipaties i enemics.

—¿Com conceptua el model televisiu d'Amadeu Fabregat?

—Crec que és el primer aliat del lizonisme. Es fermenta, des del poder, un substrat social favorable a Lizondo. Això es veurà en les pròximes eleccions. Una part de la victòria de Lizondo, a banda del suport de *Las Provincias*, és la mania de Fabregat i Joan Lerma de fer audiència al preu que siga. ¿Què li aporta TVV al País Valencià? ¿La llengua? Home, en un percentatge que no sé si s'ha de pagar a 6.000 milions de pessetes a l'any. I si s'han de pagar, ho podrien invertir molt millor. Crec que avui TVV ha perdut la justificació. Al principi, potser, era discutible perquè des del punt de vista de l'idioma i la cohesió del país valia la pena, però quan TVV envia un analfabet a Nova York o a Tel Aviv perquè ens pose cròniques que, en el millor dels casos, reproduïx el diari o que, en el pitjor, han estat dictades des de la redacció de València, és una ficció i un absurd sense nom.

—¿I Canal 9 ràdio?

—Si Fabregat haguera pogut llevar-li la R a RTVV, ja ho hauria fet. ¿Per què es va desfer de Rosa Solbes, l'anterior directora? Perquè feia una ràdio que tenia millors crítiques que la televisió. I potser Rosa Solbes hauria fet una emissora combativa,

divertida... i això no interessava a Fabregat.

—¿Ara no ho és, divertida i combativa?

—No, ara al director li diuen Soria.

—Vostè havia fet un llibre sobre el "cas Blasco", ¿per què ha paralitzat l'edició?

—El llibre està fet, però crec que no està ben fet. Quan vaig anar a la vista oral del "cas Calp" em vaig adonar que hi havia

"El fiscal Enrique Beltrán podrà contar als seus alumnes de la Facultat el que vulga sobre la justícia, però la imatge que ell dóna de la justícia és penosíssima"

molt de material al qual jo no tenia accés. En l'Audiència, sense dir-se, es va suggerir que hi havia personatges del PSOE que estaven complicats en el cas des de molt abans que ningú ho pensara. El fet que el secretari de finances del PSOE, molts mesos abans d'esclafir els cas, sabera el que passava, demostra que entre els empresaris i els financers del PSOE hi havia uns ponts que jo no puc demostrar però que van quedar palesos. O siga que quan Blanca Blanquer s'escandalitzà del que li contaren els empresaris, això ja estava podrit.

Bé, això no té res a veure amb el "cas Paterna" o "cas Blasco", que es cou molt abans. Vist amb perspectiva, quan el 15

"El 'cas Blasco' només porta a un lloc: a una gran maniobra política que Lerma no ha pogut dissenyar perquè no té imaginació ni talent. Ni segurament, voluntat"

de novembre Blanca Blanquer presenta la denúncia, ja fa un mes que conspiren contra Rafael Blasco personatges de l'Institut Valencià de la Vivenda (IVV). No ho invente jo, ho han declarat ells. Hi ha moltes reunions gastronòmiques a Madrid i a València amb un tema únic: com impedir que Jacques Lacroix es quede amb els terrenys. No vull entrar en el fons de la qüestió: la cosa és que Lacroix no s'ha

quedat amb els terrenys, l'oferta dels sindicats era una vergonya i els terrenys estan irredempts.

El "cas Blasco" és un panorama dramàtic d'aparences i indicis que només porten a un lloc: a una gran maniobra política que jo crec que Lerma no ha pogut dissenyar perquè no té imaginació ni talent. Ni segurament, voluntat. Però no és una maniobra política, és una cosa que ha anat fent-se i, simplement, ha anat aprofitant-se.

Em fa molta por, perquè el fiscal Enrique Beltrán i qui siga el president del tribunal no tenen idea què és el món polític. Supose que saben que judicialitzen uns assumptes que van més enllà de l'articulat del codi, però les relacions de Lerma amb els líders amb què competeix dins el partit no es poden tancar en uns articles de la llei d'enjudiciament criminal o de la llei penal. D'això, Beltrán no se n'ha assabentat. Ell podrà contar als seus alumnes de la Facultat el que vulga sobre la justícia, però la imatge que ell dóna de la justícia és penosíssima.

—¿Què serà del llibre?

—Quan acabe el judici m'hauré de pensar quin llibre faig, però, probablement, serà una reflexió sobre el poder al País Valencià. Una cosa modesta que, potser, no li interessa a ningú, però més igual. Més igual si la parcel·la valia 30, 300 o 3.000 milions i volien vendre-la per menys: tot això ja és més clar que l'aigua. Ací partim d'una premissa tan risible, i tan dramàtica, com aquesta: uns funcionaris i un conseller amb una trajectòria d'honestetat i lluita per la democràcia resulta que s'han venut per cinc quilos. ¡Això ja no ho cobra ni una puta mitjanament guapa! I el fiscal no se n'ha assabentat. A més, aquests milions estan més que justificats, precisament en la minuta d'un arquitecte i un aparellador. La resta són hipòtesis, pura ficció, pur *thriller*. I això és la mort política d'un dels dirigents que dins del PSOE tenia prestigi, base política, base social i futur.

—¿Quin futur li espera ara a l'ex-conseller Rafael Blasco?

—Segurament, molt negre.

—¿Què l'ha mogut a fer el llibre?

—La indignació. Perquè en el PSOE hi ha hagut un moment que les navallades i les maniobres, que formen part de la festa política, havien superat els límits humans. Vaig tenir el primer indicatiu amb la liquidació, suau, de Cebrià Ciscar. Ciscar és un dels pocs polítics valencians d'esquerra amb capacitat de fer una anàlisi coherent i clara d'una situació, en què podràs o no

"Els nous periodistes em fan molta pena. No sé per què trien aquesta professió. Ací no es guanyen calés, sinó antipaties i enemics".

RAFA GIL

estar d'acord, però sap fer-la. I ací estan els resultats. ¿I quin futur té avui Ciscar? Que això no va ser una casualitat, sinó una jugada planificada amb la col·laboració estúpida de Madrid. Dic *estúpida* perquè no sabien de què anava, només has de mirar la cara a Benegas per a saber-ho.

I després de Ciscar, Blasco. Per això ara m'han impressionat molt les declaracions de Fernández Valenzuela, l'ex-president de la Diputació d'Alacant, que va dir que no anaven per ell, sinó per ell i García Miralles. He de dir que en tot això hi ha un factor de casualitat que s'ha utilitzat amb malícia, perquè, pel que fa a Blasco, si és que hi havia disfuncions burocràtiques o no hi havia transparència absoluta en l'IVV, s'hauria pogut arreglar sense tanta mala fe. Perquè els funcionaris de l'IVV, teledirigits i patrocinats des de la Presidència de la Generalitat, li feren el llit al president de l'Institut i conseller Blasco.

Et contaré una cosa: en les diligències del "cas Paterna" quan li pregunten a Fernando Úbeda, vice-president de l'IVV, si tenia algun fet objectiu per pensar si el conseller estava incorregent en delictes o il·legalitat, diu: "no, era una intuïció". "Una intuïció" que s'ha convertit en la mort d'un gran polític i una persona honesta. D'ell i de tots els que eren amb ell, perquè la venjança ha estat implacable amb els seus seguidors.

—¿I els de Ciscar?

—Ciscar va eixir de la Conselleria fent pactes; no va ser una confrontació violenta. Perquè Lerma mai es confrontarà directament ni personalment amb Ciscar: durava menys que una merenga a la porta d'una escola. Ni tampoc amb Blasco. Va haver dos reunions del comitè on es va tractar d'impedir per tots el mitjans que Blasco acudira, per evitar que parlara; no coneixen Blasco. Ell no mourà mai un dit per perjudicar el partit. És la mística d'esquerres. Em recorda el cas de Kamenev i aquella gent que Stalin es carregava i morien dient visca el partit comunista. A Blasco tractaren de matar-lo perquè no parlara en els comitès, i no pogueren i no va parlar. Lerma ho va passar malament. Hi ha una carta no publicada de Blasco a Lerma que, després de llegir-la, es plantejà la següent situació: o es retirava la carta o un dels dos, Lerma o Blasco, sobraven. És una carta duríssima, elegant però implacable. Es va trencar la carta i va poder continuar la reunió. Lerma no ho hauria aguantat.

—Diuen que vostè és un socialista sense carnet.

—No tinc carnets. Sóc d'esquerres, però no del partit.

—El partit li va concedir el premi "Comunicación y Democracia", ¿no?

—Sí, però va ser casualitat i després se'n penediren.

—¿Quines relacions té amb el partit?

—Tinc amics de base i *quadres*, i la seua honestetat m'impideix fer desqualificacions generals del partit.

—*Felipe Guardiola no va en les llistes, Linde deixa el càrrec, Valenzuela també... ¿hi ha campanya de sanejament en el partit?*

—Qui recorde un poc la biografia del PSOE veurà que hi ha una permanent renovació de *quadres*. Hi ha hagut etapes. La primera és molt visceral: Martínez Castellano, del Hierro, Albinyana,... Hi ha gent que es crema per posicions molt enfrontades. La segona etapa ja és més política: Blasco, Ciscar, ... i representa un gran empobriment qualitatiu del partit.

—¿I la tercera?

—La tercera serà Lerma. Cap partit pot aguantar un mediocre de tanta categoria distribuïnt tanta quantitat de poder. El partit, fisiològicament, reproduirà unes defenses. Eduard Montesinos, per exemple, du en el cap el projecte de desplaçar Lerma, i si haguera trobat un líder amb expectativa de guanyar, li hauria donat suport.

—*Des del partit es va dir que vostè era un periodista comprat per Blasco.*

—Sí, fins i tot es va dir la quantitat: 20 quilos. Lamente que no s'haja pogut confirmar.

Miquel Alberola